

امسال، سال عشق به خداست

یکی از زیبایی های سال جدید آن بود که شروع آن مصادف با ماه میهمانی خدا همراه شد، یعنی ماه مبارک رمضان، ماهی که پر است از جلوه های عشق و دلدادگی به خداوند متعال. از این نظر امیدواریم که در لحظه لحظه سال جدید، جلوه های

این دلدادگی بروز و ظهور پیدا کند.

روزه درمیان عبادات از نظر رابطه عشق به حق، عبادت ویزه ای است، عبادتی که هرآن انسان را متوجه خدا می کند و اوج دلدادگی به ذات مقدس حق را در وجودش زنده می کند، چون هر زمان گرسنه و تشنه می شود، به یاد می آورد که خدا او را گرسنه و تشنه می خواهد.

آیه ۱۸۳ سوره مبارکه بقره، آیه روزه است. آیه ۱۸۵ این سوره نیز آیه تبیین ماه رمضان است و در آیه ۱۸۶ یعنی بعد از آیات قبل که وجوب روزه تبیین شده است، خدای می فرماید: «وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ أُجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ فَلْيَسْتَجِيبُوا لِي وَلْيُؤْمِنُوا بِي لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُونَ» «یعنی این مردم روزه گرفتند. این ها عاشق و دلداده من شده اند. مردم دنبال من خدا هستند و می خواهند مرا پیدا کنند. وقتی از تو سؤال می کنند من کجا هستم، بگو من به آنان نزدیک هستم». مرا بخوانند، جوابشان را می دهم؛ چون بندگان روزه دار من هستند». همه مردم از کلمه عشق استفاده می کنند. عشق یک لغت عربی از ریشه «عَشَقَ» است، همان گیاهی که اطراف شاخه گل و نهال می پیچد و آن را می خشکاند. عرب ها به این پیچک می گویند عَشَقٌ، اگر در دل، دوستی ای به وجود آمد که دوستی های دیگر را از بین برد و آن ها را در دل خشکاند، این دوستی عشق است. دل و زندگی دیگر را از بین برد و آن ها را در دل خشکاند، شما در وجودتان، خواسته های زیادی دارید که این خواسته ها باهم نمی سازند. شما آبرو می خواهید، لذت هم می خواهید، آبرو داشتن با لذت نمی سازد. مقام و پول هم می خواهید، خیلی جاها مقام با پول سازگار نیست. می خواهی با آبرو و آزاد زندگی کنی، امان آزادی وی بندوباری با آبرو سازگار نیست. خواسته های انسان با هم در تعارض هستند. وقتی یک خواسته محسوسیت پیدا کرد و بقیه خواسته ها را از بین برد، به این می گویند عشق. چه می شود که در بین دوستی های انسان، یک دوستی بقیه را کنار می زند؟ به خاطر فضای زندگی، انسان در فضایی واقع می شود که در بین تمام خواسته ها، یک خواسته جلوه بیشتری دارد و آن تبدیل به محور می شود. وقتی شما روزه دار هستید و رو به قبله نشسته اید و درحال ادای فریضه الهی و نمازید، در درون مغز و دل شما جز خدا هیچ چیز نیست. خدا را از همه چیز بیشتر می خواهید و برای خدا حاضریه همه کار انجام دهید یا کاری را ترک کنید. در ماه مبارک رمضان، خداگرایی به زندگی ما جلوه بیشتری می دهد و به این دلیل، این ماه برای انسان، ماه عشق به خداست.

ماه رمضان آمد اما عاشق خدا نشدید. خدا دوستی و دلدادگی به حق، آن طور در زندگی ما جلوه نکرد که در برابر خواسته های ما یک محسوریت کامل پیدا کند، اما اگر این عشق به حق به وجود آمد، نه تنها بعد از این ماه بلکه تا آخر عمر هم عوض نمی شود. پیغمبر اکرم (ص) فرمودند: «خداوند متعال می گوید وقتی بنا شد بنده در زندگی متوجه من باشد، به همه چیز مشغول می شود، اما اگر درکنار تمام مشغولیت ها به من بیشتر توجه کرد، من طلب و لذت او را در ذکر و یاد خودم قرار می دهم. این بنده که بیشتر از همه چیز به من مشغول است، فقط از ذکر و یاد من لذت می برد و وقتی بنده به این نقطه رسید، این بنده عاشق من می شود و من نیز عاشق او می شوم و در این حالت، دیگر پرده بین من و این بنده انداخته می شود».

عشق خدا بر این بنده به گونه ای غلبه پیدا می کند که وقتی همه خدا را فراموش می کنند، این بنده، خدا را فراموش نمی کند. جایی که مردم به پول و قدرت و مقام نزدیک می شوند و خدا یادشان می رود، این بنده، خدا را از یاد نمی برد.

برگرفته از خطبه های نماز جمعه مشهد

تنظیم: حجت الاسلام والمسلمین حسین ابراهیمی

بیرس و بدان

دختران، حسنه و پسران نعمت اند

در این ستون به پرسش های شما درباره حکم مسائل مختلف از نظر شرعی پاسخ خواهیم داد. شما مخاطبان گرامی می توانید پرسش های خود را به شماره پیامک ۳۰۰۷۲۸۹ یا ما در میان بگذارید.

- سؤال:** اینکه در احادیث آمده است دختران حسنه و پسران نعمت اند، آیا باور درستی است و ما واقعا احادیثی با این مضمون داریم؟ اگر این احادیث پذیرفته شده اند، علت این صفات ها چیست؟
- پاسخ اجمالی:**

حسنة بودن دختران و نعمت بودن پسران، موضوعی است که با عبارات مختلف در روایات گوناگون آمده است، حتی اگر برخی از این روایات از نظر سند چندان قوی و مورد اعتماد نباشند، بازوجه به کثرت این دست از روایات، نوعی تواتر معنوی از آن ها استفاده می شود؛ به عنوان نمونه به تعدادی از آن ها در ادامه اشاره می کنیم.

۱) «عَنْ أَبِي عَبْدِا...^(۱) قَالَ: الْبَنَاتُ حَسَنَاتُ وَالْبُتُونَ نَعْمَةٌ فَإِنَّمَا يُنَابُثُ عَلَى الْحَسَنَاتِ وَيُسَالُ عَنْ النِّعْمَةِ؛ از امام صادق (ع) نقل شده است: دختران، حسنه اند و پسران نعمت و(روزی قیامت ابرای حسنه پاداش داده می شود)از نعمت سؤال خواهد شد.»

(کلینی، محمد بن یعقوب کافی، ج ۶، ص ۶، ۷)
۲) «عَنْ أَبِي عَبْدِا...^(۲) قَالَ: الْبُتُونَ نَعِيمٌ وَ الْبَنَاتُ حَسَنَاتٌ وَ ا... يُسَالُ عَنْ النَّعِيمِ وَ يُثَبِّطُ عَلَى الْحَسَنَاتِ، از امام صادق (ع) نقل شده است: پسران نعمت اند و دختران حسنه و خداوند از نعمت سؤال می کند و بر حسنات پاداش می دهد.»

(کلینی، محمد بن یعقوب کافی، ج ۶، ص ۷، ۸)
۳) «الْبَنَاتُ حَسَنَاتٌ وَ الْبُتُونَ نِعَمٌ فَإِلْحَسَنَاتُ ثَنَابٌ عَلَيْهِنَّ وَ النِّعْمَةُ تُسَالُ عَنْهَا؛ امام صادق (ع)، دختران، حسنه اند و پسران نعمت، برای حسنه پاداش خواهد بود و از نعمت سؤال خواهد شد.»

(ابن شعبه حرانی، حسن بن علی، تحف العقول عن آل الرسول (ص)،

۴) «وَ قَالَ ^(۳) الْبَنَاتُ مِخْنَةٌ وَ الْبُتُونَ نَعْمَةٌ وَ ا... تَعَالَى يُطِيطُ إِلَيْهَا بِالْمِخْنَةِ لَا بِالنِّعْمَةِ...، امام صادق (ع) می فرمایند: دختران مشقت و گرفتاری و پسران نعمت اند. خدای تعالی بهشت را به محنت می دهد نه به نعمت.»

(شعیری، محمد بن محمد، جامع الأخبار، ص ۱۰۵،

آنچه در مورد این دست از روایات می توان گفت، این است که این تعبیر با توجه به شرایط زمانی ای که دختران دارای چندان جایگاهی در میان اعراب، به ویژه اعراب جاهلی نبودند، صادر شده است تا به آن ها اعلام کند دختران، هدیه الهی هستند و با آن ها متناسب با شأن آنان برخورد کنید و خداوند در قبال آن ها فقط پاداش می دهد. اما پسران نعمت اند که باید درباره آن پاسخ گو باشید. در جامعه ای که وقتی به پیامبرش مژده فاطمه (ص) داده شد، ناخرسندی در چهره اصحابش نمایان می شود، اینجااست که پیامبر (ص) به آنان می فرماید چه شده است شما را؟ چرا چهره ها دگرگون شده است؟ دختر کل مطعری است که آن را می بویم و روزی اش هم با خداوند است.

(الerosی الجوزی، عبدعلی بن جمعه، تفسیر نورالتقلین، ج ۳، ص ۶۱، از لحن این روایات فهمید می شود که فرزندان پسر برای مردم، سرمایه کاری و پشتوانه اقتصادی به شمار می آمده اند و دختران از نگاه آن ها تنها نیروی مصرف کننده بودند، لذا تعبیر به سؤال از نعمت، می تواند به همین جنبه نظر داشته باشد که ای مردم! این نعمتی که خداوند به شما داده است و از آن در جنبه های مالی و اقتصادی استفاده می کنید، فردا باید درباره اش پاسخ گو باشید. سخن امام (ع) در سؤال از نعمت در آیه «لَقَدْ كُنْتُمْ لِرَبِّكُمْ عَنِ النَّعِيمِ» (سوره تکاثر) به نعمت داشتن پسر اشاره می کند، البته این منافات ندارد با آنچه در روایات آمده است که منظور از نعمت، در این آیه، ولایت اهل بیت (ع) است، چراکه ولایت بیان مصداق کامل نعمت است.

(مجلسی، محمد اقر، مرآة العقول فی شرح أخبار آل الرسول، ج ۲۱، ص ۱۴،

شکر

۲۳شنبه
۱۳شوال ۱۴۴۵
شماره ۲۱۹۹

۱۴

شکر

شرح برخی از ویژگی های مهم افراد باایمان

در کلام وعاظ

مؤمن به خدا عشق می ورزد

حمیده ذاکری هر پدیده ای دارای کمال است و حد آخری دارد و برای این کمال و حد آخر، دارای متر و معیاری است. وقتی همه عالم این گونه است، مسلم است که ما انسان ها نیز به عنوان اشرف مخلوقات دارای متر و معیاری برای کمال هستیم؛ متر و معیاری که می توانیم در آموزه های اسلامی به سراغش برویم؛ متر و معیاری که انسان «مسلمان» را به بنده «مؤمن» تبدیل می کند. یکی از آیات قرآن کریم که به ویژگی های اهل ایمان اشاره می کند، آیه ۷۱ سوره توبه است. در این آیه می خوانیم: «مردان و زنان باایمان، ولن و یار و یاور یکدیگرند؛ امر به معروف و نهی از منکر می کنند. نماز را برپا می دارند و زکات را می پردازند و خدا و رسولش را اطاعت می کنند». به جز این آیه، در آیات و روایات دیگر هم می توان درونشان و ویژگی های بندگان مؤمن خداوند را یافت. برای اینکه سرراست و مستقیم با برخی ویژگی های مهم بندگان مؤمن آشنا شویم، به سراغ منبر علما رفته ایم.

پای منبر

انسان مؤمن به تعلقات دنیا وابستگی ندارد، فرصت راغنیمت می شمرد و کارهای خود را برای خدا انجام می دهد و همواره به یاد خداست و قلب خود را با ذکر الهی زینت می دهد. این روایت، خیلی عجیب است که علی بن الحسین (ع) فرمود، در آخر الزمان، پروردگار آن قدر به مؤمنان، عرفان و معرفت درباره امام زمان (ع) عطا می فرماید که گویی امام زمان (ص) در مقابل آن ها نشسته است و آن ها کسانی هستند که غیبت در نظرشان شهود می شود. آن ها اشخاصی اند که آن قدر پروردگار به آن ها اجر می دهد که مانند اینی است که در رکاب رسول (ص)... مجاهده کرده باشند. حال، آیا این یقین را پروردگار به شما عطا

فرموده است؟ اگر داده است، قدرش را بدان! امیرمؤمنان (ع) در اوصاف مؤمنان می فرماید: «فهو من الیقین علی مثل ضوء الشمس»، (نهج البلاغه، خطبه ۸۷)، یعنی یقین مؤمن به پس پرده به مقدار روشنائی آفتاب است. مؤمن، اتصال به امیرمؤمنان (ع) دارد که فرمود، «لو كشف الغطاء ما ازددت یقیناً، اگر پرده را هم بردارند، چیزی به یقین من علی اضافه نخواهد شد». (بحار الانوار، ج ۶۶، ص ۲۰۹)، شیعیانش هم همین طور هستند، حال یک مژده به شما بدهم و آن اینکه پروردگار در حدیث قدسی می فرماید: «اذا كان الغالب علی العبد الاشتغال بی جعلت همته ولذته فی ذکری» (کنز العمال،

یقین به خدا و معرفت به امام زمان (ص)

مؤمن از من است و من هم از مؤمن

خدا بر امور دیگر، و مؤمن سوری ظاهری منظور نیست، می فرماید: «مؤمن از من است و من هم از مؤمنم». من همه عالم را به خاطر تو آفریدم، بزرگی می گوید: «اگر انسانی به خاطر این حدیث جان بدهد، جا دارد که خدای متعال می فرماید: ای فرزند آدم! همه عالم را به خاطر تو آفریدم». این همه کهکشان، میلیارد میلیارد ستاره که چندین میلیون برابر زمین اند، می گوید تو خیلی از آن ها بالاتری. آن ها همه به خاطر تو دارند می چرخند.

مؤمن از منتظران شهادت است

یکی از بیاناتی که از سیدالشهدا (ع) نقل شده است، این ایه نورانی و شریف سوره مبارکه احزاب است که خدای متعال در آن می فرماید: مؤمنان دو دسته هستند: «وَمِنَ الْمُؤْمِنِينَ رِجَالٌ صَدَقُوا مَا عَاهَدُوا ا... عَلَيْهِ»، (احزاب/ ۲۳) یک دسته از مؤمنان، شخصیت هایی هستند که به عهد و قرار می که با خداوند داشتند، عمل کردند و به قطعیت رساندند. یک عده ای از آن ها، آن هایی هستند که پای عهد هایشان با خدا ایستادند، آن هایی که به قرار هایشان عمل کردند، بارشان را بستند و رفتند: «فَمِنْهُمْ مَنْ قَضَى نَحْبَهُ»، (احزاب / ۲۳). یک عده دیگرشان هم با مرگ و شهادتشان، منتظر و عده ای که با خداوند بسته اند، هستند: «وَ مِنْهُمْ مَنْ يَنْتَظِرُ»، (احزاب / ۲۳).

مؤمن با محبت، مردم را به نیکی دعوت می کند

در سوره توبه، آیه ۶ ویژگی برای مؤمنان ذکر شده است. امام صادق (ع) در همین زمینه می فرماید: «اگر این ویژگی هادر شما وجود دارد، خدا را شکر کنید و اگر این ویژگی ها را ندارید، دلسرد نشوید و تلاش کنید که جای خالی این حقایق در وجودتان پر شود». یکی از ویژگی های مؤمنان این است که به همدیگر مهر و محبت دارند و دل های آنان در برابر همدیگر از کینه و بغل و حسد و سایر ذرایل اخلاقی خالی است. محبت مؤمنان به یکدیگر در زیرمجموعه محبت مؤمن به خدا قرار می گیرد، چون عشق مؤمن به خدا، فوق همه عشق های

از صفات انسان مؤمن این است که وقتی انسان او را می بیند، دلش شادمان و شیرین می شود. انسان مؤمن از هر چیز عالی تر این را می جوید. مؤمن در احسان و نیکوکاری، بهترین راه دهی به می دهد؛ زیرا خداوند متعال با بندگانش همان طور رفتاری کند که بندگان با همدیگر رفتار می کنند، پس سخاوتمند و اهل بخشش باشیم تا مشمول سخاوت و بخشش خدا قرار بگیریم، مؤمن در مسائل اخلاقی از خوبی ها، والایزشان را رعایت می کند. مؤمن بر دشمنش ستم نمی کند و هیچ گاه

از عدالت خارج نمی شود. یکی دیگر از ویژگی های انسان مؤمن در بیان رسول (ص)... این است که مؤمن به خاطر شخصی که دوستش دارد، مرتکب گناه نمی شود. تعبیر «قَلِيلَ الْمُؤْنَةِ، کثیر المَعُونَةِ» تأکید می کند که انسان مؤمن، کم خرج و زحمت است و بسیار کمک کار و یاری رسان. انسان مؤمن کارش را به خوبی انجام می دهد، به طوری که گویی آن را می بیند، زیرا به یقین باور دارد که خداوند همواره شاهد و ناظر تمام اعمال نھان و آشکارش است. چشمان مؤمن، فرو رفته و افتاده است و

مؤمن به خاطر فردی که دوستش دارد، گناه نمی کند

این خورشید و این دریاها، این عجایب درون دریاها و حیوانات و درنده ها و پرنده ها و معادنی که در زمین است، انواع و اقسام معدن از زغال سنگ بگری تا طلا و جواهرات، همه موجودات و ذراتی که مائمی توانیم محاسبه اش کنیم: «یا بن آدم، خلقت الأشياء كلها لأجلک، و خلقتک لأجلی، و أنت تفرّ منی!». [۳] می فرماید: همه این ها را به خاطر تو آفریدم؛ یعنی تو کل سرسبیدی.

حجت الاسلام والمسلمین فرحزاد

مَنْ قَضَى نَحْبَهُ»، (احزاب/ ۲۳) شما بروید کارتان را انجام بدهید: «وَمِنْهُمْ مَنْ يَنْتَظِرُ»، (احزاب/ ۲۳) ما هم انتظار می کشیم و بعد پشت سر شما می آییم. این بیان اباعبد... (ع)، نگاه حضرت را به اصحابشان نشان می دهد. اصحاب حضرت جزو مصادیق این آیه شریفه هستند. یک دسته، از مؤمنان هستند که این طورند، قرار هایشان را با خدا بستند و پای آن قرارها ایستادند. در قرارشان صادق بودند. در برابر عهد ها و قرارها با خدای متعال خلاف نکردند. یک دسته از این ها بارشان را بستند و رفتند، یک عده هم منتظرند تا فرصت دنیا تمام بشود و انتظار مرگ و شهادت در راه خدا را می کشند.

حجت الاسلام والمسلمین میرابری

دیده اش دریده نیست، نه تنها حرمت نگاه به نامحرم را رعایت می کند و برای ناموس دیگران احترام قائل است، بلکه با آرامش و متانت به دیگران نگاه می کند. دست بخشنده داشتن، از صفات ایمانی است. انسان مؤمن دست رد به سینه سائل نمی زند. کلام مؤمن از همه نظر وزین و سنجیده است و زبان در کام می کشد. سخن درست را در مکان درست بر زبان جاری می سازد و اثر مثبتی بر دیگران می گذارد.

حجت الاسلام والمسلمین سعیدی آریا